

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
One Year\$5.00
Six Months.....\$3.00
Thursday's Edition.....\$2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 6114. Establ. 1908

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

FIRST EDITION

PIRMOJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, TREČIADIENIS, RUGSEJO (SEPTEMBER) 3 D., 1919 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAI-VOL. IV. No. 207

Lietuviai nugalejo bolševikus Dvinsko fronte

Lietuviai tariasi su Estais veikti prieš bolševikus

ATIMTA NUO BOLŠEVIKŲ PLENUOJAMAS BENDRAS NOVO-ALEKSANDROVSK.

Lietuvių kariuomenė eina pirmyn.

Copenhagen, rugs. 2. — Čia latvių būrus paskelbė, jog latvių ir lietuvių kariuomenės išmušė bolševikus iš Novo-Aleksandrovsko, už 15 anglų mylių nuo Dvinsko.

Sako, jog tos apylinkės apvalytos nuo bolševikų. Lietuviams ir lietuviams teko daug nelaisvių ir armonių.

Latvių ir lietuvių kariuomenės varosi pirmyn.

NAUJI ANGLŲ ŽYGLIAI PRIEŠ PETROGRADĄ.

Kitas anglų karės laivynas nuplaukė Baltijon.

Copenhagen, rugs. 2. — Škaitlingas anglų karės laivynas praplaukė šalimais Karaliaučiaus, Rytų Prūsijos. Nuplaukė į rytus.

Apie tai praneša Berlingso Tidende korespondentas.

Spėjama, kad tas laivynas plaukia su tikslu prisidėti prie ofensyvos, rengiamos prieš Petrogradą.

Laivynas nuplaukė tiesiog ant Liepojos ir Rygos. Iš ten plauksias Suomijos užlajon.

MUSIAI KRONSTADTO GATVESE.

Lakunai yra matę visą eilę lavonų.

Londonas, rugs. 2. — Ana dieną gauta žinių, kad talkininkų lakunai skraide ant rusų bolševikų tvirtovės Kronštado ir to miesto gatvėse matė baisiausius susirėmimus. Visur gatvėse buvo matomi žmonių lavonai.

Copenhagen, rugs. 3. — Suv. Valstijos paskolino Estonijai \$50,000,000, su kuriais estai užmokėsia už pasiūtą jiems iš Amerikos maistą ir kitas prekes.

KARDINOLAS MERCIER BUS IR CHICAGOJE.

New York, rugs. 2. — Čia paskelbta, kad Belgijos kardinolas Mercier, viešėdamas Suv. Valstijose, aplankys tuos miestus:

Washington, Baltimore, Philadelphia, Pittsburgh, Scranton, Albany, Boston, Providence, Hartford, Springfield, Mass., Detroit, Cincinnati, St. Louis ir Chicago.

Tuo tikslu estai tariasi su lietuviams.

Berlynas, rugs. 2. — Iš Karaliaučiaus čia pranešta, jog Rygoje turėta generalis karės tarybos susirinkimas su tikslu įsteigti vieną bendrą stiprų frontą prieš bolševikus.

Susirinkime buvo talkininkų misijų atstovai, rusų ir estų armijų vyriausias komendantas gen. Yudevich ir lietuvių ir lenkų armijų vadai.

UKRAINA TURI NAUJĄ VALDŽIĄ.

Taip pranešama iš Maskvos.

Londonas, rugs. 2. — Bolševikai bevieliniu telegrafu iš Maskvos praneša, kad Ukraina susilaukusi naujos valdžios.

Rusų nacionalistų armijų vadas gen. Denikin ir ukrainų vadas gen. Petlura su savo palydovais turėjusiu susirinkimu, praneša bolševikai.

Susirinkime nutarta, kad Ukraina atsisakanti nuo pelitikinės nepriklausomybės, bet paliečianti tik taip sau atskiria šale Rusijos viešpatija.

Pagaliaus Denikino su Petlura susirinkime nutarta sušaukti visos Rusijos atstovų steigiamąjį susirinkimą, kuriame bus nuspręsta apie Rusijos valdžios formą.

Berlynas, rugs. 3. — Ungarijos grafo Tišos nužudyte intarimas be kitų ir grafas Michael Karolyi.

TELEGRAMA IŠ WASHINGTONO.

Washington, rugp. 30 (suve-linta). — Liberalai per Caldwell viską sugadino. Išklaušinėjimai tesėsi dvi valandų keturioms tautomis ir Indijai. Buvo penki republikonai senatoriai. Katalikams buvo padaryta siurprizas, nes kalbėjo tik vienas p. Lopatto; kiti atstovai nepasaukta. Katalikai nepatenkinti liberalais. Memorandumas induotas po išklaušinėjimų. Kitos kalbos bus padėtos kongreso rekorduosna. Taryba ir centralis komitetas sutarė lietuvių dienoms pinigų paversti Raudonajam Kryžiui, kuris Lietuvą aprūpina medikaliais daiktais. Katalikų kare didelis vokiečių pajėgos, kurios išnaudo užėmė Lietuvos

SENATO KOMITETAS IŠKLAUSĖ AIRIJOS REIKALAVIMŲ.

Amerikos airiai eina prieš tautų sąjungą.

Washington, rugs. 2. — Praeitą šeštadienį senato užsienių reikalų komitetas per penkis val. klausė Amer. airių atstovų išvedžiojimų ir argumentų reikale Airijos nepriklausomybės.

Airijos reikalus gynė daugelis žymių šios šalies airių piliečių, tarp kurių buvo: New teismo teisėjas Cohalan, buvęs Illinois valstijos gubernatorius Yorko valstijos angščiausio Dunne ir kiti.

Jie sakėsi, kad kalba 20,000,000 airių vardu. Nes tiek airių yra Suv. Valstijose. Sakėsi, jog jie pirmon vieton stato Suv. Valstijas. Bet be to jiems rupi ir Airijos likimas.

Kad Airijai taikos konferencija nepripažino balso ir nepriklausomybės, airių atstovai veikėjai kaltina S. Valstijų atstovybę taikos konferencijoje. Šita atstovybė taip veikė, kaip Anglijos jai buvo liepiama.

Tad karčiais žodžiais išsi-reikšta apie taikos sutartį ir tautų sąjungą. Apeliuota į senato komitetą, kad šis nepatvirtintų taikos sutarties ir tautų sąjungos sumanymų.

Pasakyta, kad buvusioji karė buvo vedama už mažųjų tautų laisvę. Bet šandie tos tautos nesulaukė jokios laisvės. Laisvė užginama net pačiai Airijai, kuri žymiai prisidėjo prie karės laimėjimo.

Airių atstovai savo kalbomis padarė didelę intaką į senato komitetą. Jų kalbos palietė ne tik vienos Airijos var-gus, bet ir visų kitų mažesniųjų tautų.

Labai daug pakenkta tautų sąjungos reikalams.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

Vokiečiai sutraukia kariuomenę Lietuvon.

Iš Lietuvos trauks Rusijon prieš bolševikus.

Paryžius, rugs. 2. — Kuogeriausiai visakuom aprūpinta 40,000 vokiečių armija sutraukta Lietuvoje ir pasirengusi maršuoti Rusijon. Sakosi norinti susisiekti su admiralu Kolčako armija ir pastarajai pagelbėti veikti prieš bolševikimą.

Tos žinios paeina iš vietos lietuviškų versnių.

Čionai apie tai tų žinių atvežė Lietuvos geležinkelių sistemos vyriausias inžinierius Steibiko (?). Jis sako, jogei vokiečiai atviriai kalba, kad tarpe Vokietijos, Rusijos ir Japonijos įvyksianti sąjunga.

Ignoruojami Focho įsakymai.

Apipasaodamas laikraščių atstovams stovj Lietuvoje, inžinierius Steibiko pažymi, jog patį darė ir talkininkų viršininkai. Bet vokiečiai neatkreipia domos į tuos reikalavimus.

DARBAS IR KAPITALAS.

REKOMENDUOJA PERTRAUKTI DARBO KOVĄ.

Armistacijai siuloma 6 mėnesiai.

New York, rugs. 2. — New Yorko valstijos Darbo Federacija vakar paskelbė nuo savęs pasiūlymą visoms darbininkų organizacijoms ir unijoms visose Suvienytose Valstijose — šešioms mėnesiams ar ilgesniam laikui pertraukti visokius streikus dėl užmokesčio ir trumpesnių valandų darbo ir duoti progos prezidentui Wilsonui pasekmingiau praversti kampaniją pragyvenimo papiginimo reikale.

Paminėta Darbo Federacija sako, jog tos armistacijos metu bus padangintas darbo išnašumas, bus padidinta visoko produkcija ir šalyje viečiau sugrįžt normaliai laikai.

Federacija pasitiki, jog ta sveika rekomendacija darbininkų prielankiai bus priimta, jog visi šandie sekantieji streikai bus pertraukti, nauji nebus įvykdinami ir per sekančius 6 mėnesius darbo sąlygos pasi-liks taip, kaip dabar yra.

Armistacijos metu streikas gali but pakeltas tik dėl nepatenkinamos kokios nors opresijos.

Zinovai tvirtina, kad tokia darbo armistacija šandie būtina reikalinga. Nes kitaip ša-lį gali paliesti ekonominis kri-zis ir kitokie nesmagumai.

To pasiūlymo pavykimas pri-gulės nuo to, kaip į tai atsineš darbininkų organizacijos. Ra-djikalai gaivalai, iškalno yra žinoma, bus tam priešin-gi. Tai paprastas daiktas.

Rymas, rugs. 2. — 40,000 ita-lų kareivių, nubaustų kalėji-mu po kelis metus karės metu, paliuosuta iš kalėjimo, pas-kelbus karaliui Viktorui Em-manueliui amnestiją.

MAHONNY CITY PENNA.

Lietuvių Seimas Mahonny City: pirmininkas M. Slikas, vice-pirmininkas Jonas Žar-nauskas, sekretoriai Tamas Še-mis ir Juozas Karalius. Dele-gatų pribuvo 435, jie atstovau-ja 250,000 Lietuvių gyvenan-čių Pensilvanijos Valstijoje. Lietuvių Komitetas.

PREZIDENTAS ŠAUKS SUSIRINKIMĄ UŽMOKESČIŲ REIKALE.

Bus mėginama labiausiai suar-tinti darbą su kapitalu.

Washington, rugs. 2. — Ana dieną prezidentas Wilsonas paskelbė atsiliepimą, surišta su Darbo diena. Atsiliepime prezidentas tarp kitko pažymi, jog jis gana patenkintas da-bartine vyriausybės kampani-ja prieš pragyvenimo pabranga. Patenkintas ypač tuo, kad visos valdžios sriovės dir-ba bendrą darbą.

Toliaus prezidentas sako, kad jis artimiausioj ateityj su-šauks darbininkų organiza-cijų ir industrijos atstovų su-sirinkimą su tikslu pagaminti naują papėdę užmokesčio dar-bininkams.

Anot prezidento, bus duota pradžia didesniai susiartini-mui darbo su kapitalu, idant tuo būdu panaikinti nepasi-tenkinimus ir nesutikimus.

Kalbama, kad čionai tasai suvažiavimas bus sušauktas šio mėnesio pabaigoje, kuomet prezidentas sugrįš iš savo agitativės kelionės.

VOKIEČIAI IŠMOKĖJO MILIJONĄ FRANKŲ.

Paryžius, rugs. 2. — Vokie-čių vyriausybė andai išmokėjo Prancuzijai milijoną frankų už nužudymą Berlyne prancuzų seržanto Mannheim.

Prancuzija, sako, tuos pini-gus pavesianti tarptautiniam Raud. Kryžiui.

generolas Bergmann. Bet jį tikras vadas, anot inž. Steibi-ko, yra žinomas Pabaltijoj vo-kiečių generolas von der Goltz.

Vokiečiai visose užimtose Lietuvos teritorijose kontro-liuoja geležinkelius. Jų tarpe yra apie 3,000 rusų. Šitie ap-taisyti vokiečių kareivių uni-formomis.

Jie sakosi, jog esą laisvano-riai ir prigulį prie visos Ru-sijos valdžios. Tad, esą, mar-šalo Focho įsakymas jų nepa-liečias.

Neatkreipia domos į rei-
kalavimus.

Daugelis rusų karės nelais-vių iš Vokietijos siunčiami į Šiaulius ir tenai intraukiama karės tarnybon.

Vokiečių sukoncentruota Lietuvoje armija turi 350 lak-stytuvų, 100 sunkiųjų automo-bilų ir vieną šarvuotą trauki-nį.

Savo keliu Lietuvos vyriausybė Kaune vokiečiams pa-siuntė visą eilę notų, reikalau-jančių apleisti Lietuvą. Tą patį darė ir talkininkų virši-ninkai. Bet vokiečiai neatkreipia domos į tuos reikalavimus.

Rusija Yra Neatmezgamas Mazgas

S. Valstijos pristatys rusams maisto

RUSIJOS ATEITIS VIS DAR APSINIĄUKUSI.

Talkininkai negali apgalvoti jokių priemonių.

Washington, rugs. 3. — Kaip seniau, taip ir šandie Rusi-jos klausime nieko nauja ne-atlikta. Tik senai aišku, kad rusų bolševikai negali laukti jokio susimylėjimo nuo talki-ninkų. Tas reiškia, kad talki-ninkai paremia rusus nacio-nalistus. Gi jei taip bolševikų valdžia pati savaimi turės iš-nykti.

Talkininkams didžiausias vargas, kad jie negali pasiū-si savo armijų Rusijon ir te-na, sutruškinus bolševikus, į-steigti demokratine pastovią valdžią, kurią galėtų pasi-tikėti visos kulturingas pasaui-s.

Todel išmėginamos visokios kitos priemonės numalšinti įsi-sinbavusią ten audrą.

Nauji sumanymai.

Anot oficialių pranešimų, talkininkai sumanę naują pa-gelbą rusams nacionalistams. Uždaryti visus Rusijos uostus del bolševikų ir per anuos siųsti maistą ir kitokius pra-gyvenimui reikalingus daik-tus tik vieniems rusams naci-onalistams.

Suv. Valstijos apsiima ru-sams nacionalistams pristaty-ti reikiamą maistą. Kiti talki-ninkai jiems pristatys ginklų ir amunicijos.

Tečiau taip bus daroma, jei Kolčako armija Siberijoje atsilaikys prieš bolševikų

spaudimą ir nepaduos Omsko.

Bet jei imtų viršų bolševi-kai, tuomet tik ateinantį pav-a-sarį talkininkai, rasi, pagal-votų apie tolesnį raminimą Rusijos.

Turi 200,000 kariuomenės.

Karės departamentas prane-ša, kad Kolčako valdžia Sibe-rijoje turi apie 200,000 karei-vių. Prieš tą armiją veikia a-pie 300,000 bolševikų.

Kolčako armija prieš bolše-vikus neatsilaiko todėl, nes neturi tinkamų ginklų, neturi amunicijos ir kitokios karės medžiagos. Kareiviai, galima sakyti, pusplikiai ir pusbasiai.

Su tokia armija nieko gera nenuveiksi.

Kolčako valdžia gali but su-silpninta. Bet ji negali visai pulti. Nes ji gali traukties to-limon Siberijon. Tenai bolše-vikai gi negali eiti. Nes jie susidurtų su naujomis čekų-slovakų ir talkininkų spēko-mis.

Nepramatomas galas.

Niekas negali pasakyti, kaip ilgai Rusijoj gyvuos bolševi-kizmas. Kad jis grius, visi ži-no. Bet kuomet tas įvyks, nie-kas negali pasakyti. Bolševi-kai dar gana stiprūs. Turbut, pirmiausia jų gyvybė bus pa-kirsta iš vakarų šono, kur prieš juos pakyla visos tautos.

Talkininkai paremia Kolča-ko valdžią todėl, kad tenai nėra kitokios valdžios. Nors Kol-čako priešininkai sako, kad jis yra monarchistų įrankis, bet nelabai kas tam tiki.

Betvarkei Rusijoje kol-kas nepramatomas galas.

CARRANZA NIEKO NEDA-RO IŠ SUV. VALSTIJŲ.

Nepripažįsta nei Monroe doktrinos.

Mexico City, rugs. 2. — Va-kar čia atidaryta Meksikos kongresas. Paskaityta Carran-zos, kaipo Meksikos preziden-to pranešimas.

Carranza savo pranešime gyna Meksiką nuo svetimšalių, ypač Suv. Valstijų piliečių. Pasako, jog Meksika neturi įstoti tautų sąjungon, nes są-junga nepripažįsta lygių tei-sių tautomis ir rasėms. Ir pažy-mi, jog jis nepripažįsta jokios Monroe doktrinos, kokią ame-rikonai taip daug gerbia ir saugoja.

Sako, Meksikos nepaliečia-mybė turi but apsaugojama nuo svetimšalių, suprask, Suv. Valstijų.

Penki plėšikai iš American Railway Express Co. ofiso, 507 So. Western ave., išnešė \$10,000.

SVARBUS PRANEŠIMAS.

Seredos vakare, rugs. 3 d., Apveizdos Dievo parap. sve-tainėje įvyks svarbus susirin-kimas Lietuvos Raudonojo Kryžiaus rėmėjų Chicago, Ap-skricio, į kurį nuosirdžiai kviečiami visi Chicago ir apielinkių skyriai, ypač jų val-dybos.

Darbas begalo prakilnus, ku-riam turi užjausti kiekvienas tikras tėvynainis, taip reika-lingas ir naudingas mūsų nu-vargintai tėvynei, jau yra pra-dėtas. Tečiau, kad jis būtų kuopasekmingiausias neatbu-tinai reikia sujungti visas mu-sų spēkas ir paskirstyti į įvai-rias sekcijas. Taigi gerbiami mūsų veikėjai kuoskaitlingiau-siai meldžiami susirinkti.

Apskričio valdyba:

Dr. A. Rutkauskas, pirm., Kun. Ig. Albavičius, v. p. P. Brazauskas, vice-pirm., A. Benaitis, sek.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year\$5.00
Six Months\$3.00
Thursday's Edition\$2.00
Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRASTIS**"DRAUGAS"**

Eina kasdien išskyrus nedėdienius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams\$5.00
Pusei Metų\$3.00

Prenumeratą mokasi išskaičiuoti. Laikas skaitosi nuo užsirašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permaitinti adresą visada reikia prisiųsti ir senas adresas. Pinigai geriausia siųsti išperkant krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdedant pinigų į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Laikas Parodys Pasekmes.

"Ateinantys pora mėnesių parodys, ar Amerika laimėjo karę, ar tapo pergale," taip išsitarė William Mathew Lewis, Direktorius Taupymo Skyrių Pinigyno Departamente, kalbėdamas rugpjūčio 27 d. 1919 m., į Suvienuytų Valstijų karės metu taupymo draugijos narius.

"Karė lešavo daug tukstančių neapkaunuojamų amerikonių jaunimo gyvybių ir bilijonus sunkiai uždirbtų dolierių. Tas turtas veltui praleistas, jei karės pamokos nebus vykiamos Suvienuytose Valstijose. Amerikos turtas šelpė savo galimą karės masinę ir penčio alkstančius Alijantus taupymo budais, kuriuos mūsų gamyba išlaidų žmonėms umui priėmė. Taupymas—laimės pergale bandančiame susitaupymo laike.

"Gi taupymas šiame laiku aiškiai nesimato, kuomet, sulę prezidento Wilsono žodžių: 'Mes sutinkame kėlesnius, paimesnius, nesuprantamesnius uždavinius negu tuos, kuriuos pagaminame karė. Svarbiausias susitvarkymo uždavinys yra papiginti pragyvenimo būdą. Tas grūnojimas nebus nuveiktas uždarbio išputimu. Tą galima padaryti pritaikant išdirbystę prie sunaudojimo, o tai tik galima įvykinti sargiai išleidžiant, gi vengiant nereikalingo išlaidumo."

"Federalė vaizbos komisija jau pradėjo tūlį bendrovijų tyrinėjimus, kurios pardavinėja pajus taip vadinamus "wild cat", "oil stocks." Tokiais pajais (šerais) dauguma duodasi prisigauti save. Tokie pardavinėjimai vien tik sekasi tuomet, kuomet žmonės paiku išlaidumu užsikrečia greito praturtėjimo liga. Toksai greito praturtėjimo ieškojimas dažnai gamina skurdą.

"Pinigyno Taupymo skyrius gauna pranešimus, nurodantius užstatų-paskolos, šerų platiniojai ir tulos pirklybos įstaijos turi sau derlingą pjūtį iš to, kad Laisvės Bondų savininkai noriai už mažą kainą savo bondus parduoda, by tik užganėdinus savo lėpius geidulius, ar jau įsigijus šerų, ant kurių pažadama neapsakomai didelis uždarbis, tiesiog negalimas nuosimtis.

"Jei žmonės nezaugos savo

gerbuvį ir valdžios gerovę šiame kritiškame laike, išmintingai bėtaupydami Laisvės Bondus bei Taupymo Ženklius bėlaikydami ir nuolat bekovodami su įvairiais išnaudojančiais pirkliais; žodžių, jei abelėnų taupumą užmes—pamirš, tuomet mes esame pergalėta tauta, o ne pergalėtojai."

Incijatyva ir Referendumas aiškus kaip A, B, C.

Prasymų platiniojų patyrimas nurodo, kad daug balsuotojų ar tai nesupranta veikimo incijatyvos ir referendumo ar jau turi keistą išsivaizdinimą kaslink pasekmių, kurias galima atsiekti taja tvarka.

Nieko čia nėra supainiota bei sunkaus žmogaus supratimui. Taip yra aišku kaip A, B, C. Viskas kas yra toje tvarkoje, tai ve:

Jei 100,000 Ilinojaus ukėjų reikalauja, kad kokia teisė būtų intraukta į statutų knygas, jie to reikalauja savo paraisais, kreipdamiesi į valstijos sekretorių.

Valstijos sekretorius paduoda balsavimui jųjų prasymą. Tuomet visi valstijos balsuotojai sprendžia savo balsavimu ar priimti ar atmesti tą teisę.

"Štai ką" incijatyva" reiškia.

"Referendumo" reikšmė:

Jei 50,000 balsuotojų yra neužganėdintų kokia teisdavys praveista teisė, jie pasirašo prasymą, išreikšdami savo neužganėdinimą. Tuomi jau jie sulaukia teisę. Ji nustoją veikmės, tarsi, popergalis iki tam laikui, kol jos priėmimas arba atmetimas nebus žmonių nubaustuos. Jei dauguma žmonių nori, kad teisdavys išleistoji teisė būtų priimta, jie tą savo norą išreiškia balsavimuose ir jei priėmimas nubaustuos, tai toki teisė tampa įstatu. Jei jie tos teisės nenorėtų, tai savą balsais jų panaikina.

Ar gali kas būti aiškiau?

Patarimas, kurį incijatyva ir referendumas verčia žmones perstatyti teisdavys susirinkimui, suteikia nuomonę ir miesto valdymosi būdai. Duoda jiėgą miestų ir miestelių gyventojams tiesioginiai tvarkyties vietiniuose reikaluose.

Kitaip tariant, jei miesto valdžia bei teisdavys atsaisko vykinti tą, ko žmonės nori, žmonės gali įvykinti patys nepaisant valdžios bei teisdavys.

Joks ukėsas, kuris mano, turįs užtektinai supratimo nusisprendimui viešuose klausimuose, neprivalo svyruoti pasirašyme po incijatyvos ir referendumo prasymu, bijodamas neįsitatyti save ant juoko. Vientik juokas bus iš korporacijų vadų ir apgaulingų politikierių, kurie mano, kad juos remiantieji žmonės neturi užtektinai sumanumo patys savo reikaluose nusispresti.

DOMAI TŲ, KURIE RENGIAS VAŽIUOTI Į LIETUVĄ.

Nors dar išvažiavimas į Lietuvą tebėra beveik negalimas, tačiau reikia tikėtis, jog anksčiau ar vėliau kliutys bus pašalintos ir važiavimas bus leidžiamas. Kai kurių Europos tautų kilmės žmonėms ir dabar leidžiama iš Amerikos išvažiuoti. Bet prieš išvažiuojant reikalaujama pasiaiškinti.

Vokiečiai Plešia Lietuvą.

Vokiečių kareivių sistematiški Lietuvos plėšimo žygiai, lupaviską kas tik yra kokios vertės, iki nuogumui, net nuo vienuolių numirėlių karstų bei Bažnyčių metalus.

Vokietija, po evakuacijos priedanga, sistematiškai plėšia Lietuvą. Vokiečiai viliasi užtepti savo prasišalinimą taip ilgai, kol jų kareiviai galės paimti visus javus, išeidami iš Lietuvos. Pasisekimas to užmanymo reikšia Lietuvai kitą badavimo žiemą, ir padarys jos tautinį prisikėlimą veik negalimu.

Vagystė yra vykinama kartu su brutališkumu bei šventvagystės darbais.

Tas žinias su smulkmenomis suteikė Paryžiui Tomas Naruševičius, inžinierius. Jis ką tik sugrįžo iš Lietuvos, kur lankėsi iš miesto miestan sužinojimai tikro ekonominio stovio. Dabar jis atpenė užima savo vietą Lietuvos delegacijoje Taikos Konferencijoje.

Paprastas apsakymas iš jo paties lūpų yra iškalbingiausias, nereikalaujantis jokių papuošimų.

"Sakau tikrai tą, ką mačiau. Prietikiat, ką nuo kitų girdėjau yra lygiai baisyti ir lygiai teisingi: aš žinau, bet pasaulis geriau klauso savo akimis mačiusio ir šį naikinimo bei pasibaisėjimo darbą lai pasaulis žino ir įsitėnija.

"Vokiečių armijai pavelta pasilikti Lietuvoje po armistacijų. Manyta, kad jie palaikys tvarką. Tai buvo klaida. Jie darė betvarkę, gi kur tik galėdami visokiais būdais trūkdė lietuvių susiorganizavimą. Gi ta klaida nustoją reikšmės suligimus su apsirinkimu paliekant juos Lietuvoje per ištisą vasarą.

"Manoma, kad jie apvais pirm rudens, bet rudeni jau bus pervėlu. Tuo tarpu evakuacijos vardu jie gabena ką tik kur pavogdami iš šalies.

"Vokiečiai palieka nuluptus miestus, sodžius, namus bei kaimus. Jie ima iš durų kleimerius, iš langų stiklus, rakančius, visą patalynę, arklius ir visus gyvulius, sukaštus ir peilius bei įvairius indus, visokias mašinas, lentas, dratus, vaisius ir laukų javus.

"Jie netik nuo gyvųjų atima pragyvenimo reikmenis, gi dar apvagia net mirusius.

"Yra senas Kapucinių vienuolynas apie penki kilometrai nuo Kauno. Ejaus persitikrinti ar tai yra tiesa ką man kiti pasakojo.

"Numirėliai būvė laidojami sunkiuose karstuose su apščiui metalo ant viršaus. Blėkos nuo karstų nulupinotos. Taip jau buvo gan baisu, bet kad galutinai papildžius šventvagystę, karstai atidarinėti, numirėliai

nimti. Čia paduodame svarbiausius dalykus, kurių inspektorai reikalauja ir be kurių neišduoda leidimo išvažiuoti. Manantieji važiuoti iš anksto turėtų tuo pasirūpinti, kad nereiktų turėti kokių nemalonių ir nereiktų sėdėti prieplaukoje po kelias savaites ar net ir mėnesius, kaip tai dažnai pasitaiko matyti

atsitikimus su italais ir kitais, kurie tų taisyklių nepaisilaima. Štai ko reikalaujama:

1. Darbdavio, prie kurio ateivis dirbo, adresas.

2. Kaip ilgai dirbo.

3. Kiek išviso uždirbo.

4. Kiek taksų išmokėjo.

Reikia žinoti už visų metų pradedant nuo 1916 ir baigiant 1919 m. ir parodyti pilnas kvit-

išversti, papuošalai nuplėšyti, tuomet lavonai, vietoje sugrąžinti į karstus, suversti kruvon viename kambaryje. Tenai aš mačiau juos.

"Nebuvo kam vokiečių sulaukyti. Jųjų kareiviai yra užpakalyje mūsų kareivių eilių, kam musiškiat kaujasi su rusais. Tik tai keliose vietose, kur yra liuosi mūsų kareiviai, tai gali apsaugoti-mūsų nuosavybę. Siurėnimai įvyksta kasdien. Alijantai neturėtų mus apvais priešais kartu iš vidaus ir iš lauko. Tvarka būtų įvyks kaip tik vokiečiai apvais, jei jie apvais greitu laiku, bet jei jie pasilikis kol viską neišvogs, tai liks vien tik griuvėsiai.

"Beevakuodami jie valdo geležinkelius, paštus, telegrafo stotis. Tātai jie turi visus patogumus mūsų susiorganizavimui sulaukymui.

"Sulę armistacijų sutarties 600 lokomotyvų, 10,000 tavorinių ir 2,000 pasažerinių vagonų, mūsų pirmkarinis išrengimas, buvo mums Alijantų paskirti iš Vokietijos. Bet Vokietija neklausė įsakymo, gi dabar nesiranda daugiau kaip 100 lokomotyvų ir 2000 tavorinių vagonų Lietuvoje, gi Vokietija buvo begabenanti ir tuos kol galutinai generolas Foch nesustabdė. Aš netikiu, kad net tas įsakymas yra pildomas.

"Vokiečiai vagia mus ir nuolat truko mums. Toksai yra mūsų nusiskundimas. Mes reikalaujame ir turime teisę prie paliosavimo."

Pui Naruševičiui įsakytą daryti sutartis Lietuvos varde kaslink Lietuvos kariuomenės apginklavimo, kuri dauginama nuo 25,000 iki 50,000 kareivų. Buvo sutartis padaryta su Suvienuytų Valstijų Likvidacijos Ekspediejios Jėgų Komisija, kad parduos už \$8,877,270 įvairių karinių vežimų, už \$923,750 apdaro ir avalinės; kontraktai buvo priruosti, pervežimas gautas iš Britanijos. Kuomet Likvidacijos Komisija pranešė, kad iš priežasties jau darančiųjų tarybų su Prancūzijos valdžia kaslink viso A. E. F. turto nupirkimo, sutartis su Lietuva atidėta.

Lietuvių delegacija formaliai prieš tai protestavo, nurodymais:

"Reikia atsiminti, kad: "Lietuva nuo pat pasaulinės karės pradžios buvo karės lauku.

"Bėgyje keturių metų šalis bausiausiai nuailinta vokiečių militarės okupacijos.

"Lietuva po armistacijų pasirašymui tapo Rusijos bolševikų auka ir buvo be paliovos lupama ir apvagiama.

"Nepaisant to viso, Lietuvos gyventojai, susispietę į daiktą ir surinkę jėgas, pasekmingai atrėmė bolševikus, taip kad da-

tas arba nuo darbdavio paluidijimą.

5. Ar ateivis yra vedęs? Ar jo moteris gyvena sykiu su juo Suvienuytose Valstijose ar užrubežyje?

6. Jei ateivis buvo be darbo koki nors laiką, turi nurodyti priežastį ir prirodyti kaip jis pragyveno to laiką.

7. Kiek pinigų ateivis pasiuntė į namus laike pastarųjų ketverių metų. Tai visą ateivis išeidamas turi inspektoriams prirodyti, pirm negauna leidimą išvažiuoti. Jei negali prirodyti, tai arba turi laukti kol kas nors namie esančių prisiųs jam reikalingus raštus, arba turi bereikalo išsikažiuoti.

L. Int. Biuras.

bar veik visas kraštas yra paliosuotas nuo bolševikų.

"Suprantama, kad šalis nuo karės sunkenybių yra visai išsisėmusi ir nepajėgs ilgai bepakelti to spaudimo, negaudama iš kitur pagelbos.

"Sulęginkim stovį kitų naujųjų valstijų, kurios gavo reikalingą pagalbą nuo Likvidacijos Komisijos, su nelaimingu Lietuvos stoviu. Tos šalys nepakėlė tokių žiaurių baisenybių kaip kad pakėlė Lietuva, tātai Lietuva turi teisę, jei ne prie daugiau, tai nors ne prie mažiau už tāsias tautas užuojautos bei pagelbos."

Protestas jau sujungtas su pulkininko Green, Amerikos Pabaltijos komisijos nario raportu, kad Lietuvos armija privalo būti padidinta ir apginkluota, privedė sulaukytos sutarties atnaujinimą.

Vienok atidėlojimas žymiai pakenkė. Gi sulę lietuvių delegacijos nuomonės, įvyko visai be pamato — be išsiteisinimo.

TĖVO KAZIMIERO KAPUCINO LAIŠKAS.

rašytas lenkiškai, Lenkijos mieste Lubline, liepos 9 d. kunigui A. Staniukynui.

Mylėjasis Kunige.

Dovanokite, ką aš rašau lenkiškai. Mat dabar kol kas pas mus yra cenzura, o aš nenorėčiau, kad mano laiškas nueitų į gūrbą.

Jūs negalite nei įsivaizdinti sau, ką mes pergyvenome per šiuos 5 karės metus. Du kartą buvau mirties pavojuje. Reikėjo gyventi sklepuose, nes nuolat mirtis stovėjo prieš akis. Per 7 mėnesius išbuvau karės linijoje. Mūsų vienuolynas buvo pilnas kariuomenės. Nuolat turėjome visokių nesmagumų. Varė mus į Rusiją: kitas ir išvarė, bet man pasisekė pasilikti: nepasidaviau žandarų reikalavimams jokiū būdu, kad ir daug nemalonių buvo, bet gi, ačiū Dievui, mokėjau pergalėti prievartą.

Išėjo rusai, atėjo vokiečiai.

Ir vėl kankinimas, varginimas. Maisto mažai, o jie ir pastutinį kšnij duonos atima. Galų gale išvarė vokiečius. Prasidėjo raudonas viešpatavimas; tiesą, nebuvo ilgas, bet ir lig šiol neturime tikros ramybės. Brangenybė neapsakoma; pinigų vertė nupuolus.

Jus ten Amerikoje kitaip gyvenote, apie mus žinojote tik iš laikraščių. Bet apie visokias smulkmenas dar negreit patirsite.

Kas darosi mūsų brangioje tėvynėje — nežinau. Politinės sąlygos taip mus perskire, jog nieko negaliu patirti. Tiek tik tai žinia, kad bus liuosa ir neprigulminga. Rubežiai dar nenustatyti; gerai būtų, kad jau bent syki sutvarkytų tą klausimą.

Aš dabar nuolat gyvenu Varšavoje prie mūsų bažnyčios. Pirm kelių dienų atvykau į Liubliną. Lankau vėnuolynus vieną po kitam; visur trūksta jiems gyventojų, nes išblaškyti.

Tikiu, kad Dievo Apveizda pagelbės man. Visur matau daug reikalų; jiems aprupinti reikia daug markių, o jų neturiu.

Bukite malonus parašyti man apie save, apie Sesiseris, kaip joms sekasi, apie kunigus Marijonus; kokia dvasia viešpatuoja pas mūsų viengenečius ir tt.

Rašykite mūsų kalboje, nes reikia tikėtis, kad visas greit bus sutvarkyta. Norėčiau ant visados apsigyventi savo gimtoje šalyje, bet šandie tai ne-

L. RAUD. KRYŽIAUS RĖMĖJŲ VEIKIMAS CHICAGOJE.

Chicagoje ir apylinkėse yra apie 15 L. R. K. rėmėjų skyrių. Pasekmingesnio darbo delei, visi tie skyriai sudarė apskritį su bendra valdyba, kuri, drauge su delegatais visų kitų skyrių, tankiai darys posėdžius po įvairias kolonijas, žadindami žmones prie darbo ir inėšdami vis naujus sumanymus.

Šiandie jau galima pasidžiaugti vaisiais tokio veikimo: Town of Lake kolonija turi ižde apie 1,000 dolierių; visokių drabužių ir avalinės jau 12 didelių dėžių gatavai supakuota pasiųsti Centran, o dar vis kaip drabužiais, taip ir pinigais nesustoja plaukę. Apie kitas kolonijas tikrų žinių nesurinkau, bet visur nemenkiau darbuojasi.

Priešakyje visų veikėjų L. Raud. Kryžiaus reikalais stovi Dr. Rutkauskas, neseniai užbaigęs mokslus ir atsizymėjęs gabumais, p-lė Freitkaitė, kun. Albavičius ir p. Brazauskis. Prie jų prisideda daug moterų, mergelių ir vyrų, pasišventusių darbuotis dėl vargstančiųjų Lietuvoje.

Gaila, labai gaila, kad chieagiečiai pervėlai sužinojo apie L. R. K. rėmėjų seimą, nes pastaram jau įvykus ir tai tik iš laikraščių sužinojo. Chicago skyrių delegatai būtų turėję progos susipažinti su Centru ir, žinoma, pasinaudoti iš jųjų prakilinių sumanymų. Taipgi ir patys, gal būtų sugebėję šitą inėsti seiman.

Tarp kitko seime tartasi, kokiū būdu pasiųsti Lietuvon nures, bet klausimas paliko neišrištą ir pavestas valdybai.

Chieagiečiams tas klausimas nėra svetimas, daugel kartų apie jį kalbėta, svarstyta ir veik kas jau sumanyta: pasiųsti Lietuvon nevien tikrai viena-kietą nursę arba daktarę, bet pasiųsti gerai organizuotą skyrių, t. y. 3 daktarus, 3 nures, 6 gailėstingas seseris ir 1 kunigą. Tas ypatas aprupinti vaisiais, daktariškais įrankiais ir visokiais kitokiais reikalingais daiktais, taip kad jie nuvykę Lietuvon ir susilieję su L. R. Kryžiu, galėtų veikti kaip Amerikos L. Raud. Kryžiaus skyrius.

Toks skyrius galėtų vesti gana didelį ligonbutį, reikalui ištikus galėtų pasidalinti net į tris dalis ir įvairiose Lietuvos vietose veikti. Tam tikslui, žinoma, reiktų pinigų; taigi viename susirinkime, svarstant tą klausimą, žmonės labai pritarė ir viešai pasakė: "sudejom šimtus tukstančių Tautos Fondui—sudešime ir L. R. Kryžiu."

Prie tokio visuomenės atsišaukimo, man regis, nieko daugiau nereikia, kaip tik tuojaus pavesti tą visą darbą Dr. Rutkauskui, kuris, galima tikėti, viską sudarys kopasekmingiausiai.

Ką šiandie galime padaryti —darykim tuojaus—neatidėliodami rytojui. Taip elgiasi išmintingi žmonės:

Ant galo reikia tikėti, kad mūsų pasišventimas patrauks ir kitus prie darbo, o ypąč liberalūs-laisvamanius, kurie turi čielą draugiją daktarų. Gal ir jie tada ką nors panašaus nuveiks. Kun. D. Mikšys

galimas daiktas. Duok Dieve, kad greitai įvyktų tvarka.

Pasveikinimas visiems, kas tik gyvas!!

Pasimelskite už mane.

Br. Kazimieras, kapucinas.

RUGSĖJIS (SEPTEMBER)

Ir vėl mokslo laikas.

Mokykla atidaro progos duris.

Kiekvienas bernelis bei mergelė privalo eiti tomis durimis link PROGOS.

Jei jau užbaigė aštuntą mokslo skyrių.

EIK AUGSTESNĖN MOKYKLON.

Jei nėsi užbaigęs augstosios mokyklos, grįžk ir užbaigk ją.

PAMASTYK APIE ATEITĮ.

Mokyklos auklėjimas jaunatvėje veda link:

1. Pasekmės Ateityje.
2. Didesnės Algos.
3. Geresnės Sveikatos.
4. Linksmesnio Gyvenimo.

Neužtektinas išauklėjimas bei perjaunam darban stojimas, dažnai veda link:

1. Menko darbo, bei mažos algos.
2. Bedarbės.
3. Ligos.
4. Ištvirkimo.

TATAI, ATPENČ MOKYKLON.

Na, ir

BUK VISUOMET MOKYKLOJE!

Mokslas užsimoka.

Mokykla ruošia, ruošia tau, ruošia kiekvienam. Berneliui bei Mergelei, ypatingai, svarbų patariamą.

KLAUSYKIS! ĮSITĖMYK! ATSIMINK!

Vaidučius Mylintis.

GRAND RAPIDS, MICH. LIETUVIAMS!

Jūsų kolonijoje nuo Balandžio 20 dienos 1919 m. "Drauga" atstovauja p. J. MARGELIS, 544 Myrtle str.

Pas jį galite "Draugą" užsirašinėti, nusipirkti paduoti jį pajieškojimams ir pagarsinimams. Galite gauti ir knygų.

Šiuomi atšaukiame įgaliojimus kokiems nors kitam Grand Rapids, Mich. "Draugo" agentui.

Pranešimas.

Gerbiamieji Klebonai!

Spausdiname atskirai šias giesmes:

1. Pulkim ant kelių.
2. Šventas Dieve (suplikacijos).
3. Garbė ir Šlovė.
4. Duokim garbę, dėkavonę.
5. O Salutaris Hostija.
6. Tantom ergo.
7. Dievas mūsų apginejas.

Išeis jos vienos mažos brašiurytes formoje. Lengvai galės tilpti mažiausioje maldaknygėlėje. Giesmės imtos iš maldaknygės "Ramybė Jums". Žmonėms, turint įvairias maldaknyges, sunku sutarti bendrai giedoti neg kas maldaknygė, tai kitaip sutaisytos tos giesmės. Ta brošiurytė suvestų visus prie vienodumo. Kas norėtų jų gauti prašome iš anksto pranešti.

Kaina 2c. Kas užsisako daug nuleidžiamas nuosimtis.

"DRAUGAS" PUBL. CO. 1800 W. 46th St. Chicago, Ill.

Pranešimas.

Gerbiamieji Klebonai!

Spausdiname atskirai šias giesmes:

1. Pulkim ant kelių.
2. Šventas Dieve (suplikacijos).
3. Garbė ir Šlovė.
4. Duokim garbę, dėkavonę.
5. O Salutaris Hostija.
6. Tantom ergo.
7. Dievas mūsų apginejas.

Išeis jos vienos mažos brašiurytes formoje. Lengvai galės tilpti mažiausioje maldaknygėlėje. Giesmės imtos iš maldaknygės "Ramybė Jums". Žmonėms, turint įvairias maldaknyges, sunku sutarti bendrai giedoti neg kas maldaknygė, tai kitaip sutaisytos tos giesmės. Ta brošiurytė suvestų visus prie vienodumo. Kas norėtų jų gauti prašome iš anksto pranešti.

Kaina 2c. Kas užsisako daug nuleidžiamas nuosimtis.

"DRAUGAS" PUBL. CO. 1800 W. 46th St. Chicago, Ill.

Pranešimas.

Gerbiamieji Klebonai!

Spausdiname atskirai šias giesmes:

1. Pulkim ant kelių.
2. Šventas Dieve (suplikacijos).
3. Garbė ir Šlovė.
4. Duokim garbę, dėkavonę.
5. O Salutaris Hostija.
6. Tantom ergo.
7. Dievas mūsų apginejas.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Trečiadienis, rugsėjis 3 d.,
Šv. Serapija, pana.
Ketvirtadienis, rugsėjis 4 d.,
Šv. Rozalija.

DAR VIENĄ PIKTADARĮ PAĖMĖ GALAS.

Policijai jis buvo žinomas.

Aną dieną vienoj eigarų
krautuvėj nušautas Chicago
policijai buvęs plačiai žinomas
Peter Gentleman. Tai pirmos
rušies piktadaris — galvažū-
dis ir plėšikas.

Daugel kartų jis buvo su-
areštuotas ir teisiamas. Bet
visuomet išsiskudavo. Nes sa-
vo pusėje turėdavo politikie-
rių gaujas. Paskui vėl pikta-
dariaudavo.

Policija neįstengė jo suval-
dyti. Nes nebuvo kam jis ap-
kaltinti ir bausti.

Daug jis prasižengė ir savo
sėbrams. Daug nesmagumų
jiems padarydavo.

Pagalios prilipo liepto ga-
lą.

Ne kas garbė Chicago, kad
tokie pikti žmonės čia turi
prieglaudą ir globojami.

TRAGEDIJA ANT GELEŽIN KELIO.

Žuvo vyras su savo žmona.

Ties Hubbard Wood stotimi
stovėjo burys žmonių. Tu-
tuojaus turėjo atbėgti trauki-
nis Chicago & Northwestern
geležinkelio ir paimti žmones
miestan.

Staiga susirinkusieji pamatė
skersai geležinkelio į stotį ei-
nant Baltimore & Ohio gelež-
kelio kasierių Tanner su jo
žmona. Beeiniant moteriškę į-
spraudė savo čeveryką tarpe
bėgio ir medinės lentos ir nei
iš vietos.

Tuo tarpu imta šaukti, kad
atpyška traukinis. Jis jau ne-
toli, sustabdyti jo negalima.

Vyras puolėsi traukti savo
žmonos įstrigusią koją. Jis
matė atžiantį ant jų trauki-
nį. Galėjo vienu momentu pa-
šokti šonan ir išlikti gyvas.

Bet jis to nepadarė. Paliko
prie nelaimingos moteriškos.
Atužęs traukinis abudu sumai-
lė.

Be to, dar vienas žmogus
sužeistas, kuris buvo puolęs
pagelbon nelaimingai porai.

Po Tannerių paliko trys
maži vaikai. Vyriausias 5 me-
tų. Baisų vaikams pasakyti
apie tėvo ir motinos mirimą.

SAKO, BALTIEJI PER- DAUG FAVORIZUO- JAMI.

Organizacija vardu National
Association for the Advance-
ment of Colored People skel-
bia, kad pastarieji tardymai,
surišti su rasinių riaušių rei-
kalais, pasirodo vienpusiški
ir neteisingi.

Sako, jog grand jury už
riaušėse dalyvavimą ligšiol ap-
kaltino 59 juodus ir tik 17 bal-
tų žmonių.

Tą neteisingumą skelbia žy-
mų žmonės, kaip tai Colum-
bia distrikto vyriausiojo tei-
smo teisėjas Wendell Phillips
Stafford, Charles Edward Rus-
sel ir kiti.

Jie tvirtina, kad balti pra-
sižengėliai favorizuojami, gi
juodi be jokios atodairės kal-
tinami.

CHICAGOS AIRIAI PLE- NUOJA MASS-MI- TINGA.

Protestuos prieš taikos sutar-
tį.

Chicago airių organizacijos
rugsėjo 14 d. čia rengia mass-
mitingą su tikslu užprotestuo-
ti prieš taikos sutartį, taigi
ir prieš tautų sąjungą.

Sakoma, tan mitingan busių
pakviesti kalbėti žymiausi
chicagočiai. Kalbėsia ir mie-
sto majoras Thompson.

RENKAMOS AUKOS AIRI- JOS REIKALAMS.

Chicagoje per visą šią savi-
tę yra "tagavimo" dienos Ai-
rijos laisvės reikalams. Šimtai
moterų ir merginų gatvėse
nuo pračių renka aukas.

Tas paliudija, kaip daug
čia airiai turi intekmės.

VISATINA AMERIKONIS- KA PARODA.

Pračią šeštadienį vakare
Coliseum atidaryta, taip va-
dinama, visatina amerikoniška
paroda. Parodą atidarė ameri-
koniški indijonai.

Paroda tęsis ligi rugsėjo 14
d. Kiekvienai tautai paskir-
tas laikas ten pasirodyti su
savo kostiumais, su daile ir ki-
tokiais gyvuojančiais papro-
čiais ir nuotikiais iš tautinio
gyvenimo.

Paroda surengta su tikslu
suartinti žagimius amerikoni-
kus su ateiviais.

SOCIALISTAI SUSISKAL- DĖ Į KELIAS DALIS.

Amerikos socialistų partija
Chicagoje turi savo konvenci-
ją, kur aptaria ateinančiuosius
prezidencijalius rinkimus.

Konvencijoje iš pirmos die-
nos pakilo nesutikimai. Po
baisaus trukimo bolševikiški
gaivalai atsiskyrė nuo papras-
tųjų socialistų ir pradėjo kitur
mitinguoti.

Paskui tarpe pačių bolševi-
kų vėl pakilo nesutikimai ir
jie susiskaldė į kelias dalis.

Taigi iš Amerikos socialistų
partijos palieka tik vieni
grobai.

Buvusios karės pradžioje
buvo pramatom, ko susilauks
socialistų partija, kuri nusi-
devėjusi taip, kad šandie nie-
kam netinka.

BUSIĄ PATRAUKTI TIE- SON.

Iš apskričio prokuroro ofiso
kasdien išeina žinių, kad pro-
fiterinkai ir spekuliantai tu-
tuojaus busią patraukti tei-
sman, kad gyvulių skerdyklų
kompanijai viršininkai busią
paimti nagan.

Kiek tai grumota pieno kom-
panijoms del kėlimo kainų
pienu!

Bet ir ligšiol tos kompanijos
plėšia žmones.

Ar tik taip nebus su profite-
rininkais, su gatvėkarių kom-
panija ir, abelnai, su visuom.

Žmonėms atsibodo klausyti
tų grumojimų.

PARODAVIMAI PRIEŠ PA- BRANGIMĄ PRAGYVE- NIMO.

Kai-kuriose miesto wardose
surengiami parodavimai prieš
pabrangimą pragyvenimo. Var-
gus velkantieji darbininkai
kviečiami daryti komedijas ir
pasidžiaugti, kad maistas at-
pingas.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

IŠ TOWN OF LAKE.

Pranešimas.

Šv. Kazimiero Akademijos
rėmėjų susirinkimas įvyks ket-
verge, rugsėjo 4 d., 7:30 val.
vakare, Šv. Kryžiaus parapiji-
nėje svetainėje. Tai-gi visos
narės malonėkite susirinkti į šį
susirinkimą; daug turime pra-
nešti svarbių dalykų. Taip-gi
kviečiame visas mergaites ir
moteris atsilankyti į Akade-
mijos rėmėjų susirinkimą.

Valdyba.

IŠ NORTH SIDES.

Extra!

L. Kareivių Globojimo dr-
jos susirinkimas bus seredoj,
rugsėjo 3 d., 7:30 val. vakare,
Šv. Mykolo parapijos salėje,
1644 Wabansia ave. Malonėki-
te visi atsilankyti ir užsimokėti
užsilikusias mokestis. Taippat
ir nauji yra kviečiami prisira-
šyti. Nepraleiskite progos.

Valdyba.

IŠ BRIDGEPORTO.

Nedėlio, rugpjūčio 24 d. bu-
vo prakalbos Šv. Jurgio para-
pijos svetainėj L. R. Kryžiaus
reikalais. Prakalbas atidarė
klebonas, kun. Krušas, paaiš-
kindamas vakaro tikslą ir pa-
prašė "Kanklių" choro atgrie-
diti Lietuvos himną. Choras
atgiedojo Lietuvos himną, dar
padainavo "Lietuviais mes
esame gimę."

Po to buvo perstatytas kal-
bėti gerb. kun. Mikšys, kuris
gražiai nupiešė Raud Kryžiaus
reikšmę ir svarbą. Publikos
buvo nemažai ir ramiai užsi-
laikė.

Antras kalbėtojas buvo Dr.
Rutkauskas. Šitas papasakojo
Raudonojo Kryžiaus istoriją.
Nurodė taip-gi liberalų visus
šnežimus ant katalikų ir kaip
jie savo partijon žvejoja katali-
kus. Taippat nurodė liberalų
daktarų partyską draugiją.

Aukų tame vakare surinkta
apie 70 dol.

Žemiau seka surašas aukojū-
sų nemaziau 1 dol.

Aukojų P. Daugėla ir kun.
M. Krušas po \$5.00.

Po 2 dol.: J. Pabijonas, P.
Stulga, J. S. Zakas, K. Micke-
liunas, J. Andriūnas, P. Gri-
tenas, P. Sedemka, M. Bujaus-
kaitė, M. Stambriūtė, J. Baub-
kus, P. Lazdauskas, B. Laz-
dauskienė, adv. V. Rutkauskas,
P. Baltutis, B. Jakaitis, V.
Stulpinas, P. Makuška, J. Mik-
šys, B. Nausėda, P. Juškevi-
čius, S. Januškevičius, Z. Sva-
kevičia.

Po 1 dol.: O. Švarliūtė, A.
Budris, O. Balčiūnaitė, N. Ku-
lys, K. Volteraitė, J. Stasulio-
nis, S. Mišeika, A. Martinavi-
čius, D. Pušinas, F. Janušaus-
kas, A. Misevičius, kun. J.
Svirskas, O. Balsaitis, A. Gri-
tienė, J. Adomaitis, K. Miškis,
I. Gumborrigis, M. Platakis, O.
Aleliunienė, A. Kazlauskas, J.
Budreckis, J. Paškevičius, O.
Paškevičienė, P. Pipiras, P.
Vaitkaitė, J. Jurkšys, M. Vė-
nauskienė, J. Paskus, A. Pet-
rulevičius, A. Buknis, A. Kin-
deris, M. Gedvilas, P. Grine-
vickis, A. Karpačiūnė, A. Ka-
tatauskas, J. Budrevičius, J.
Jonaitis, V. Petrauskas, K.
Jatkus, J. Matjošaitis, M. Juš-
kaitė, J. Jonaitis, S. Sasnaus-
kienė, J. Zibrauskas, L. Zukau-
skas.

Kas turite drabužių paauko-
ti, galite kožną vakarą atnešti
į Šv. Jurgio parap. svetainę.

"RAMYBĖ JUMS

Seniai visų laukiama išėjo iš spaudos

Nauja nepaprasta Maldaknygė

Išleista Kun. Jono Jakaičio iššomis

Maldaknygė turi net 958 puslapius,
bet atrodo visai nedidelė delto, kad
spausdinta ant labai plonos popieros.

Kainos:

Audeklo apdarais kaina \$2.00

Avies kailio apdar. kaina \$2.50

Morocco minkšti kaina \$3.50

Užsakymus siųskite šitu adresu:

"Draugas" Publ. Co. 1800 W. 46th st

Pažymėkite už kokią kainą norite gauti knygą

Tenai visados rasite komitetą.
Dienos laike informacijas apie
L. R. Kryžių galima gauti
Lietuvių Darbininkų Sąjungos
krautuvėj, pas p. B. Jakaitį,
901 W. 33rd st.

L. R. K. Remėjas.

SAJUNGIETĖMS ŽINOTINA

Moterų Sąjungos 21-ma kno-
pa rengia šeimininkų vakarėlį.
Davis Square parko svetainėj.
Vakarėlio tikslas yra pagerbti
delegatę. Tai-gi visos sąjun-
gietės nepamirškite atsilankyti
į vakarėlį. Bus įvairių pamar-
ginimų. Taip-gi kviečiame ir
kitų kuopų sąjungietes atsilan-
kyti. Sykiu galėsime pasilink-
sminti. Vakarėlis įvyks rugsėjo
4 d., 7:30 val. vakare.

Kviečia

Mot. Saj. 21-ma Kp.

IŠ BRIDGEPORTO.

L. Vyčių 16 kuopos susir-
kinas įvyks seredoj, rugsėjo
3 d., Šv. Jurgio parap. svetai-
nėj. Visus kuopos narius kvie-
čiame atsilankyti.

Valdyba.

IŠ BRIGHTON PARKO.

Rugpjūčio 28 d., L. Vyčių 36
kp. laikė susirinkimą. Apkalbė-
jus kuopos reikalus, sekė komi-
sijų pranešimai: Vakarais, pa-
gerbinui sugrįžusių kareivių iš
Suv. Val. kariuomenės įvyks
subatoj, rugsėjo 6 d., McKinley
parko svet. Bus surengtas gra-
žus programėlis su žaislėmis ir
šokiais. Nutarta visas Chie-
gos kuopas užkviesti į šį vaka-
rėlį. Kitoms kuopoms bus pa-
siųsti veltui įžangos tikietai.
Kuopos artistai-mėgėjai pra-
dės daryti repeticijas 3-jų aktų
dramos "Sibiro Žvaigždė".
Veikalas bus statomas scenoj
lapkričio 16 d., š. m.

Kuopa nutarė nusitraukti
paveikslą.

Baigiant susirinkimą p.
Kvietkus įnešė, kad kuopa pa-
siųstų telegramą Suv. Val. se-
natui reikale pripažinimo Lie-
tuvos nepriklausomybės. Vien-
balsiai inėšimas priimtas. Tele-
gramą pasiųsti įgaliotas
pirm., I. Sakalauskas ir stude-
ntas Jovaišas.

Malonu ir linksma lankyti L.
Vyčių 36 kp. susirinkimus, ku-
rie būna gyvi ir nutarimais
turtingi. Kuopa turi veikėjų,
savo chorą, solisčių ir artistų-
mėgėjų.

Vakaras, kuris bus lapkričio
16 d., bus vienas iš indomiau-
sių. Kas jin atsilankys, neap-
sivils. Daug gerų įspudžių iš-
sineš.

Koresp. J. A. M.

ALL-AMERICAN EX- POSITION.

"Didžiausia pasaulyje vai-
kų paroda suradimui tobuli-
iausio ant žemės vaiko" yra
tai trumpas, bet apipiešiantis
išsireiškimo būdas, kuriuo
Mrs. Ira Couch Wood, vaikų
gerovės skyriaus vedėja visa-

NEPAPRASTOS ATVIRUTES

"Draugo" knygyne galima gauti šių atviručių jau pagaminta kaina tiktai po
3c kiekviena.

Kas imtų mažiausia 10 gautų už 25c. Kas 20 tai po 2c kiekviena. O kas imtų
nemažiau 50 ir toliau gauna už pusę kainos. Kreipkitės adresu:

Draugo Administracija 1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

tinėj-Amerikos parodoj, kuri
prasidėjo subatoj, rugp. 30 d.
ir trauksis iki 15 rugsėjo Koli-
zėjume. Tarptautinės vaikų
linktynės bus parodoj svar-
biausia.

"Mano skyrius yra jau per-
pildytas su atsišaukimais, kas
liudija, kad turėsime didžiau-
są kuomet yra kada buvusi
vaikų paroda: visame pasa-
ulyje. Kas valandą atsišaukimai
auga ir laike 15 parodos dienų
sieks nuo 5,000 iki 10,000, nuo
pusės šimto įvairių tautų. Taip
spėja vaikų gerovės skyriaus
užvežda.

"Ši visai bus kitiška ne
kaip kada buvusi vaikų paro-
da Chicagoje, nes vaikai bus
visai sprendžiami sulgy vaikų
gerovės reikalavimų, kas rei-
kia, kad dovanyt vaikas bus
kiek galima tobulas, kiek to-
bulas vaikas buti gali.

"Gražumas ir gudrumas ir
pilnumas ir paprastai kitos iš-
vaizdos, sulgy kurių bus spren-
džiama duodant diplomą pas-
kutinio išbandymo daleidimui.
Tuomet visugeriausias vai-
kas bus išrinktas ir gaus kai-
po tokio diplomą.

"Galutinai bus didžiausias
išbandymas; visi skirs, kuris y-
ra tobuliausias vaikas pasau-

lyje, pripažintas geriausiais
vaikų gerovės budais. Gali
lyginai buti kiniečio vaikas
taip geras, kaip ir keno kito.
Kiek numanau, kad motinos
kinų miesto dalies puošliai
taupo savo numylėtuosius, pa-
sitikėdamos, kad gerai pasiro-
dys.

"Vaikai tik žemiau dviejų
metų tebus linktyniavimui pri-
imti. Turi buti gimę iš atei-
vių tėvų. Tie, kurie nori sa-
vo vaiką užrašyti del linkty-
niavimo, lai kreipiasi kiekvie-
nas prie savo tautos atstovės
po žemiau paduotais adresais:

Bohemian, Dr. Marie Sch-
midt, 3210 West Twenty-se-
cond street; Belgian and
French, Mrs. S. L. Townsend,
1134 Prairie Avenue, Mrs.

Marchand, 1920 West Monroe
street; Italian, Mrs. C. Frank-
lin Leavitt, Eli Bates House;
Indian, Mrs. Powless, Mrs. An-
derson, 4417 Sheridan Road;
Japanese, Mrs. Misaki Shima-
dzu, 747 East Thirty sixth
street; Lithuanian, Mrs. M. Da-
mionaitis, 3237 Auburn Ave.;
Norwegian, Miss Ursula Wes-
sel, 3823 North Kildare Ave.;
Polish, Miss Harriet Vittum,
Northwestern University Set-
tlement, 1400 Augusta Street;
Persian, Mrs. E. Y. Baaba,
Mrs. J. S. Colia, 847 Barry Av.
Russian, Sophia Edelstadt, 904
Milwaukee Ave.; Slovak, Miss
Mary E. McDowell, U. of C.
Settlement, 4630 Gross Ave.;
Swedish Mrs. Charles S. Peter-
son, 757 Buena Avenue.

ALUMINUM COMPANY OF AMERICA KURI RANDASI MASSENA NEW YORK REIKALAUJA 50 VYRU!

Prie Carbon plantos ir furnace darbo. Prie furnace darbo moka
iš pradžių 47 centus į valandą iki 55 centų, 8 valandos darbo. Gera
proga. Carbon plantos prie išskrovimo, 10 valandų į dieną po 35c.
Valanda išpradžia ir bonus veliau. Mes turime 1,500 modernių na-
mų kuriuos randavojame po \$9.00 į mėnėsi ir augščiau. Taip pat
parduodame ant lengvų išmokėsių. Geras pagyvenimas del pavei-
niu vyru. Bažnyčios, mokyklų, teatrų ir kiti pasilinksminai arti.
Atvažiuokite tiesiai via New York Central R. arba rašykite
ponui

JAMES SPRINGER,

4 Smithfield Street, Pittsburgh, Pennsylvania.

AS, ADOMAS A. KARALAUSKAS, SEKANČIAI RASAU.

Aš labai sirgau per 3 metus, nusilabėjęs pilvelis buvo. Dispep-
sija, nevirinimas pilvelio, nusilabėjimas. Kraujo, inkstų. Nervų ir
abelnas spėkų nustojimas viso kuno, ir buvau nustojęs vilties, gerai
begyvensiu. Visur ieškojau sau pagalbos, nesigalėjau visoje Ameri-
koj ir už rubelių, bet niekur negavau savo sveikatai pagalbos.

Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitterio, Kraujo valyto-
jų, Nervatono, Inkstų ir Reumatizmo gyduolės, tai po suvartojimui
minėtos gyduolės pradėjo mano pilvas atsigaun, stiprėti, gerai dirbt,
Kraujas išsivalė. Nervai omė stipriai dirbt. Inkstai atsigaavo. Reu-
matizmas pranyko, diegliai nebebadė po krutine. Vidurių režimas
išnyko po užmušimui visų ligų. Bėgiu 3 mėnesių išgerdavau kas sa-
vaitę po butelį Salutaras, Bitterio, ir po 3 mėn. savo paveikslą pa-
mačiau toki skirtingą kaip tarp dienos ir nakties. Dabar jaučiuos
sveiką ir esu linksmas ir 1000 gylių dėkoju Salutaras mylietu ge-
radėjui ir linkiu visiems savo draugams kreipties prie Salutaras:

SALUTARAS,

CHEMICAL INSTITUTION J. B. Balthasar, Prof.,
1707 So. Halsted St., Telephone Canal 6417, Chicago, Ill.